

21. Pražský divadelní festival německého jazyka
21. Prager Theaterfestival deutscher Sprache
19.11–5.12 2016
theater.cz

Závěrečná zpráva
Abschlussbericht

virus
wir
virus
wir
virus
wir

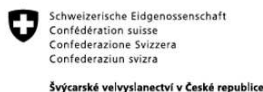
Generální partneři
Generalpartner

Hlavní partneři
Hauptpartner

Podpora
Unterstützung

Partneři
Partner

Hlavní mediální partneři
Hauptmedienpartner

Mediální partneři
Medienpartner

Festival děkuje za finanční podporu
paní Silke Horákové.

Das Festival bedankt sich bei Frau Silke Horáková für ihre
finanzielle Unterstützung.

Závěrečná zpráva o 21. ročníku festivalu

Prestížní přehlídka nejvýraznějších divadelních produkcí z celé německy mluvící oblasti, Pražský divadelní festival německého jazyka, se ve svém 21. ročníku konala od 19. listopadu do 5. prosince 2016. Současné umělecké vedení festivalu, které zastupuje především šéfdramaturg Petr Štědroň, stávající ředitel Divadla Na zábradlí, a ředitelka festivalu Jitka Jílková, letos pozvalo do Prahy 10 inscenací. „*Naprostá většina představení, která jsme vybrali pro 21. ročník festivalu, obsahuje ať už v prvním nebo aspoň ve druhém plánu silnou politickou výpověď*“, řekla ředitelka festivalu Jitka Jílková. Pro 21. ročník festivalu bylo zvoleno motto: Virus Wir, tedy v překladu „virus my“ - chtělo poukázat jednak na to, že lidstvo si vůči zeměkouli i sobě samému často počíná jako virus, který by mohl mít ničivé účinky, jednak na roli kultury a umění jako viru blahodárného, který napadá strnulé struktury myšlení.

Celkově bylo v hlavním programu odehráno 16 představení na 8 pražských scénách, které nabídl téměř 4.000 míst. Většina festivalových produkcí byla zcela vyprodaná, návštěvnost dosáhla 94%. Tradičně byla udělena Cena Josefa Balvína a v rámci off-programu se uskutečnila výstava velkoformátových fotografií Viktora Kronbauera z festivalových inscenací uplynulých 20 ročníků, dále scénická skica, projekce filmu a diskuse na téma politika a divadlo, které se zúčastnili němečtí i čeští divadelní odborníci a byla zveřejněna také v Divadelních novinách.

Svou záštitu nad 21. ročníkem festivalu poskytli: prezident České republiky Miloš Zeman, prezident Spolkové republiky Německo Joachim Gauck, spolkový prezident Švýcarské konfederace Johann N. Schneider-Ammann, předseda vlády Lucemburského velkovévodství Xavier Bettel a ministr kultury České republiky Daniel Herman. Partnerem zahajovacího představení bylo tradičně hlavní město Praha a primátorka Adriana Krnáčová.

21. ročník festivalu zahájila v sobotu 19. listopadu 2016 v pražském Divadle na Vinohradech inscenace Shakespearova **Hamleta** v režii Thomase Ostermeiera z berlínského divadla Schaubühne am Lehniner Platz. „*V Shakespearově roce, tedy 400 let po smrti velkého dramatika, samozřejmě chceme mít v programu jeho stopu a berlínský Hamlet je skvoznou, silnou, obrazovou inscenací, po níž jsme opravdu dlouho toužili, až konečně vyšla možnost jejího hostování v Praze*“, řekl šéfdramaturg festivalu Petr Štědroň. V titulní roli se představil známý německý herec Lars Eidinger. Téměř dvacet figur Shakespearova dramatu je v Ostermeierově inscenaci ztvárněno pouhou šesticí herců, kteří neustále střídají své role. Inscenace nadchla v Praze naprostou většinu diváků a vyvolala diskuse o definici politického divadla.

V rámci festivalu se dále českým divákům představily tři inscenace, pozvané na berlínské Theatertreffen 2016. První dvě byly dokumentární produkce **Kameny zmizelých**. **Staatstheater**, připomínající osudy židovských divadelníků za 2. světové války, a work in progress izraelské režisérky Yael Ronen **The Situation**, vyprávějící příběhy přistěhovalců z Palestiny, Izraele a Sýrie v současném Německu. Obě produkce přinesly pražskému publiku nové poznatky: ta první o plíživém převzetí moci totalitou v německé minulosti, ta druhá o německé současnosti, v níž otázka migrace patří k problémům všedního dne.

Švýcarský příspěvek k letošnímu festivalu byla inscenace s názvem **Hans Schleif** v režii Juliana Kleina. Hans Schleif je jméno dědečka esesmana, o němž vypráví jeho vnuk Matthias Neukirch, herec curyšské činohry. S pokusem propojit minulost s přítomností, díky níž můžeme vnímat dějiny přímo hmatatelně, vznikla velmi osobní práce, jež byla nominována na Cenu Friedricha Lufta. Matthias Neukirch zaujal pražské diváky natolik, že s ním ještě po obou představeních vedli dvouhodinové diskuse.

Drama **Pověření** z německého divadla Staatsschauspiel Hannover se zamýšlelo nad tím, kam vedou revoluce, a představila se v něm známá německá divadelní a filmová herečka Corinna Harfouch. Viděli jsme úchvatné obrazy, „divadlo jako seanci!“ Podle očekávání byly reakce v Praze bouřlivé a rozdílné, ovšem závěrečný potlesk svědčil o většině nadšených diváků.

Rakouská inscenace **F. Zawrel – Geneticky a sociálně méněcenný** pak byla dojemným loutkovým představením o nacistických pokusech na dětech, které zpracovali nadaný loutkoherec Nikolaus Habjan a režisér Simon Meusberger. Inscenace získala Nestroyovu cenu v kategorii nejlepší off-produkce. Mnoho pražských diváků označilo právě toto komorní představení za nejpůsobivější z letošního festivalového ročníku.

Hra **A pak přišla Mirna** z produkce Maxim Gorki Theater rozebírala generační konflikt mezi dnešními třicátníky a jejich dětmi. Inscenace získala Cenu Friedricha Lufta a Cenu publika festivalu Mülheimer Theatertage. Stejně jako „první díl“, **Co je venku, do toho mi nic není**, našla v Praze i „Mirna“ velké sympatie a porozumění pro své aktuální téma.

V rámci 21. ročníku byla uvedena nová divadelní hra české spisovatelky Petry Hůlové **Buňka číslo**, volně inspirovaná nejznámějším lucemburským spisovatelem Rogerem Manderscheidem. Projekt vznikl za podpory Lucemburského velvyslanectví v Praze, v koprodukcí Studia Hrdinů a Pražského divadelního festivalu německého jazyka a byl jako work in progress uveden česky s německými titulky. Publikum i kritika projevili velký zájem o výsledný tvar produkce, na kterém hodlá soubor dál pracovat.

Zajímavý byl i letošní domácí příspěvek – Cena Josefa Balvína za nejlepší inscenaci německojazyčného textu byla tentokrát udělena souboru Lachende Bestien za zpracování textu Wernera Schwaba **Pornogeografie**. Pozitivně hodnocena byla nejen práce s jazykem, ale také objevení nového divadelního prostoru Venuše ve Švehlovce.

Poslední inscenací letošního 21. ročníku festivalu theater.cz, která byla rovněž pozvána na Theatertreffen, se odehrála 5. prosince. Byla to dramatizace známého románu Theodora Fontana Effi Briest. „Inscenace v režii Clemense Sienknechta a Barbary Bürk z Deutsches Schauspielhaus Hamburg s názvem **Effi Briest – ovšem s jiným textem a taky jinou melodií** zaujala dokonalým muzikálním provedením s živými hudebníky na scéně, skvělými herci a slavnými hity, ale především jako zcela nečekaně skutečná komedie, která si zahrává s více polohami a motivy světové literatury,“ řekla ředitelka festivalu Jitka Jílková. Diváci velice ocenili tak vtipný a zábavný závěr festivalu.

Abschlussbericht über die 21. Festivalausgabe

Das anerkannte Prager Theaterfestival deutscher Sprache, das jährlich die eindrucksvollsten Theaterproduktionen aus der gesamten deutschsprachigen Region präsentiert, fand in seinem 21. Jahrgang vom 19. November bis 5. Dezember 2016 in mehreren Prager Theatern statt. Die künstlerische Leitung des Festivals, vertreten vor allem durch Petr Štědroň, dem gegenwärtigen Direktor des Divadlo Na zábradlí, und Festivaldirektorin Jitka Jílková, brachte in diesem Jahr zehn Inszenierungen nach Prag. „Die absolute Mehrheit der Vorstellungen, die wir für das 21. Festival ausgewählt hatten, beinhalteten erstrangig, oder zumindest zweitrangig, starke politische Aussagen“, betonte Festivaldirektorin Jitka Jílková. Der 21. Festivaljahrgang lief unter dem Motto „Virus Wir“, um auf die manchmal zerstörerische Rolle der Menschheit ihrer Umwelt gegenüber hinzuweisen, sowie auf die Rolle der Kultur und Kunst, die als ein gutartiger Virus verknöcherte Denkweisen befällt.

Insgesamt wurden im Hauptprogramm 16 Vorstellungen auf 8 Prager Bühnen gespielt, die insgesamt 4.000 Plätze boten. Die meisten Festivalproduktionen waren gänzlich ausverkauft, die Besucherauslastung erreichte 94%. Traditionellerweise wurde der Josef-Balvin-Preis verliehen, im Off-Programm wurden in einer Ausstellung großformatiger Fotografien Viktor Kronbauers die letzten 20 Jahre des Festivals präsentiert. Weiterhin eine szenische Skizze, eine Filmprojektion und eine Diskussion zum Thema Politik und Theater, an der sich tschechische und deutsche Theaterfachleute beteiligten, und die auch in der Theaterzeitung veröffentlicht wurde.

Die Schirmherrschaft über den 21. Festivaljahrgang übernahmen: der Präsident der Tschechischen Republik Miloš Zeman, der Präsident der Bundesrepublik Deutschland Joachim Gauck, der Bundespräsident der Schweizer Konföderation Johann N. Schneider-Ammann, der Premierminister des Großherzogtums Luxemburg Xavier Bettel und der Kulturminister der Tschechischen Republik Daniel Herman. Partner der Eröffnungsvorstellung war traditionellerweise die Hauptstadt Prag und die Oberbürgermeisterin Adriana Krnáčová.

Das Programm des 21. Jahrgangs des Prager Theaterfestivals deutscher Sprache wurde am 19. November 2016 im Prager Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen mit William Shakespeares **Hamlet** in der Regie von Thomas Ostermeier der Berliner Schaubühne am Lehniner Platz eröffnet. „Im diesjährigen Shakespeare Jahr, 400 Jahre nach dem Tod des großen Dramatikers, wollen natürlich auch wir eine Spur von Shakespeare im Programm haben. Thomas Ostermeiers Hamlet aus Berlin ist eine prächtige, starke und bildhafte Inszenierung, nach der wir uns lange Jahre gesehnt hatten, bis wir sie endlich nach Prag bringen konnten“, erklärte Chefdramaturg Petr Štědroň. In der Titelrolle war der bekannte Schauspieler Lars Eidinger zu sehen. Die fast 20 Figuren des Stücks wurden in Ostermeiers Inszenierung von nur sechs Schauspielern gespielt, die ständig die Rollen wechselten. Die Aufführung begeisterte in Prag die absolute Mehrheit ihrer Zuschauer und rief Diskussionen über die Definition des politischen Theaters hervor.

Im Rahmen des Festivals wurden dem tschechischen Publikum auch drei zum Theatertreffen 2016 eingeladene Inszenierungen präsentiert. Die ersten zwei waren Stücke des Dokumentartheaters, **Stolpersteine Staatstheater**, welche die Schicksale jüdischer Theatermacher im 2. Weltkrieg zum Thema hatten, und das work in progress **The Situation** der Israelischen Regisseurin Yael Ronen, in dem die Geschichten von Migranten aus Palästina, Israel und Syrien erzählt wurden. Beide Produktionen brachten dem Prager Publikum neue Erkenntnisse: die erste über die schleichende

Machtübernahme des Totalitarismus in der deutschen Vergangenheit, die zweite über die deutsche Gegenwart, in der das Migrationsthema zum Alltag gehört.

Der schweizerische Beitrag zum diesjährigen Festival war die Inszenierung **Hans Schleif** in der Regie von Julian Klein. Hans Schleif ist der Name des Großvaters und SS Mitglieds, von dem Enkel Matthias Neukirch, Schauspieler am Schauspielhaus Zürich, erzählte. Durch den Versuch, Vergangenheit und Gegenwart zu verknüpfen, entstand eine sehr persönliche, die Geschichte unmittelbar greifbar machende Arbeit, die für den Friedrich-Luft-Preis nominiert war. Matthias Neukirch konnte seine Prager Zuschauer dermaßen fesseln, dass sie mit ihm nach den beiden Vorstellungen noch zweistündige Diskussionen führten.

Das Trauerspiel **Der Auftrag** des Staatsschauspiels Hannover stellte die Frage, wohin Revolutionen führen, und präsentierte außer atemberaubenden Bildern auch die bekannte deutsche Theater- und Filmschauspielerin Corinna Harfouch. „Theater als Séance!“ Wie erwartet waren die Reaktionen in Prag stürmisch und unterschiedlich, der Applaus zeugte jedoch davon, dass der Großteil des Publikums begeistert war.

Die österreichische Inszenierung **F. Zawrel – Erbbiologisch und sozial minderwertig** war ein rührendes Puppentheater über die von Naziärzten durchgeführten Experimente an Kindern, verarbeitet vom talentierten Puppenspieler Nikolaus Habjan und dem Regisseur Simon Meusberger. Die Inszenierung erhielt den Nestroypreis in der Kategorie Beste Off-Produktion. Viele der Prager Zuschauer hielten gerade diese eher intime Vorstellung für die ausdrucksvollste des diesjährigen Festivals.

Das Stück von Sibylle Berg **Und dann kam Mirna**, vom Ensemble des Maxim Gorki Theaters dargestellt, handelt vom Generationskonflikt zwischen den heute Dreißigjährigen und ihren Kindern. Es wurde mit dem Friedrich-Luft-Preis und dem Publikumspreis der Mühlheimer Theatertage ausgezeichnet. Genau wie der „erste Teil“, „Es sagt mir nichts das sogenannte Draußen“, am Festival 2014 präsentiert, fand auch „Mirna“ in Prag viel Sympathie und viel Verständnis für ihr aktuelles Thema.

Im Rahmen des 21. Prager Theaterfestivals deutscher Sprache wurde das neue Theaterstück der tschechischen Schriftstellerin Petra Hůlová **Zelle Nummer** als ein work in progress vorgestellt, das frei inspiriert wurde vom luxemburgischen Schriftsteller Roger Manderscheid. Das Projekt ist eine Koproduktion des Studio Hrdinů und des Prager Theaterfestivals, unterstützt von der Luxemburgischen Botschaft in Prag. Publikum und Kritik äußerten großes Interesse an der endgültigen Fassung der Produktion, an der das Ensemble weiter arbeiten will.

Interessant war auch der diesjährige heimische Beitrag – der Josef Balvín-Preis für die beste Inszenierung eines deutschsprachigen Textes ging heuer an das Ensemble Lachende Bestien für ihre Bearbeitung von Werner Schwabs **Pornogeographie**. Positiv aufgenommen wurde hier nicht nur die Arbeit mit der Sprache, sondern auch die Entdeckung eines neuen Theaterraums „Venuše ve Švehlovce“.

Die letzte Vorstellung des diesjährigen, 21. Festivals theater.cz, die ebenfalls zum Theatertreffen eingeladen war und am 5. Dezember gespielt wurde, ist die Dramatisierung des bekannten Romans Theodor Fontanes **Effi Briest**. „Die Inszenierung **Effi Briest – allerdings mit anderem Text und auch anderer Melodie** in der Regie von Clemens Sienknecht und Barbara Bürk aus dem Deutschen Schauspielhaus Hamburg, sehr musikalisch, mit Live-Musikern auf der Bühne und tollen Schauspielern, fesselte das Prager Publikum vor allem als eine völlig unerwartet echte Komödie, die mit mehreren Ebenen und Motiven der Weltliteratur spielte“, sagte Festivaldirektorin Jitka Jílková. Die Zuschauer wussten diesen witzigen und amüsanten Festivalabschluss sehr zu schätzen.

W. Shakespeare: HAMLET

Schaubühne am Lehniner Platz, Berlin, R.: T. Ostermeier

Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen

H.-W. Kroesinger: Kameny zmizelých. Staatstheater / Stolpersteine Staatstheater

Badisches Staatstheater Karlsruhe, R.: H.-W. Kroesinger

Divadlo Archa / Theater Archa

Y. Ronen & Ensemble: *The Situation*
 Maxim Gorki Theater, Berlin, R.: Y. Ronen
 Divadlo ABC / Theater ABC

W. Schwab: *Pornogeografie / Pornographie*
 Cena Josefa Balvína / Josef Balvín-Preis, Lachende Bestien, Praha, R.: M. Hába
 Venuše ve Švehlovce

M. Neukirch & J. Klein: Hans Schleif
 Schauspielhaus Zürich, R.: J. Klein
 Divadlo na Vinohradech – Studiová scéna / Theater in den Weinbergen – Studiobühne

H. Müller: Pověření / Der Auftrag
 Schauspiel Hannover, R.: T. Kühnel, J. Kuttner
 Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen

N. Habjan: F. Zawrel – Geneticky a sociálně méněcenný / Erbbiologisch und sozial minderwertig
Schubert Theater, Wien, R.: S. Meusburger
Divadlo Rokoko / Theater Rokoko

P. Hůlová: Buňka číslo / Zelle Nummer
Studio Hrdinů, theater.cz, R.: J. Horák, M. Pěchouček
Studio Hrdinů / Studio der Helden

S. Berg: A pak přišla Mirna / Und dann kam Mirna
 Maxim Gorki Theater, Berlin, R.: S. Nübling
 Divadlo pod Palmovkou / Theater pod Palmovkou

T. Fontane: Effi Briest
 Deutsches Schauspielhaus Hamburg, R.: C. Sienknecht & B. Bürk
 Nová scéna / Neue Bühne des Nationaltheaters

Program / Programm

Sobota / Samstag 19. 11.

20:00–22:45

Schaubühne am Lehniner Platz, Berlin

W. Shakespeare: **Hamlet**

R.: T. Ostermeier

Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen

Pondělí / Montag 21. 11.

Úterý / Dienstag 22. 11.

20:00–22:00

Badisches Staatstheater Karlsruhe

H.-W. Kroesinger: **Kameny zmizelých. Staatstheater / Stolpersteine Staatstheater**

R.: H.-W. Kroesinger

Divadlo Archa / Theater Archa

Úterý / Dienstag 22. 11.

20:00–21:30

Maxim Gorki Theater, Berlin

Y. Ronen & Ensemble: **The Situation**

R.: Y. Ronen

Divadlo ABC / Theater ABC

Čtvrtek / Donnerstag 24. 11.

Pátek / Freitag 25. 11.

20:00–21:20

Cena Josefa Balvína / Josef Balvín-Preis

Lachende Bestien, Praha

W. Schwab: **Pornogeografie / Pornogeographie**

R.: M. Hába

Venuše ve Švehlovce

Sobota / Samstag 26. 11.

20:00–22:00

Neděle / Sonntag 27. 11.

16:00–18:00

Schauspielhaus Zürich

M. Neukirch & J. Klein: **Hans Schleif**

R.: J. Klein

Divadlo na Vinohradech – Studiová scéna

Theater in den Weinbergen – Studiobühne

Neděle / Sonntag 27. 11.

20:00–21:40

Schauspiel Hannover

H. Müller: **Pověření / Der Auftrag**

R.: T. Kühnel, J. Kuttner

Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen

Úterý / Dienstag 29. 11.

Středa / Mittwoch 30. 11.

20:00–22:00

Schubert Theater, Wien

N. Habjan: **F. Zawrel – Geneticky a sociálně méněcenný**

F. Zawrel – Erbbiologisch und sozial minderwertig

R.: S. Meusburger

Divadlo Rokoko / Theater Rokoko

Čtvrtek / Donnerstag 1. 12.

Pátek / Freitag 2. 12.

20:00–21:00

Studio Hrdinů, theater.cz

P. Hůlová: **Buňka číslo / Zelle Nummer**

R.: J. Horák, M. Pěchouček

Studio Hrdinů / Studio der Helden

Sobota / Samstag 3. 12.

Neděle / Sonntag 4. 12.

20:00–21:10

Maxim Gorki Theater, Berlin

S. Berg: **A pak přišla Mirna / Und dann kam Mirna**

R.: S. Nübling

Divadlo pod Palmovkou / Theater pod Palmovkou

Pondělí / Montag, 5. 12.

20:00–21:55

Deutsches Schauspielhaus Hamburg

T. Fontane: **Effi Briest** – ovšem s jiným textem a také jinou
melodií / **Effi Briest** - allerdings mit anderem Text und auch
anderer Melodie

R.: C. Sienknecht & B. Bürk

Nová scéna / Neue Bühne des Nationaltheaters

Off-program / Off-Programm

8. 11. – 8. 12. 2016

Světlo v akci / Licht in Aktion

Výstava fotografií Viktora Kronbauera / Ausstellung
von Bildern Viktor Kronbauers

Náměstí Václava Havla / Václav Havel-Platz

Neděle / Sonntag 20. 11.

20:00–21:00

Divadlo LETÍ

M. Obexer: **Ilegální pomocníci / Illegale Helfer**

Scénická skica / szenische Skizze

VILA Štvanice

Neděle / Sonntag 20. 11.

20:00–22:10

Menandros & Thaïs

Projekce filmu / Filmvorführung

R.: A. Šilar, O. Cikán

Studio Hrdinů

Úterý / Dienstag 22. 11.

16:00

Diskuse: Politika a divadlo / Diskussion: Theater und Politik

Goethe-Institut

Off-program / Off-Programm - Světlo v akci / Licht in Aktion
 Výstava fotografií Viktora Kronbauera / Ausstellung von Bildern Viktor Kronbauers
 Náměstí Václava Havla/Václav Havel-Platz

Off-program / Off-Programm - M. Obexer: Ilegální pomocníci / Illegale Helfer
 Scénická skica / szenische Skizze, Divadlo Letí, R.: T. Říhová
 VILA Štvanice

Off-program / Off-Programm - Menandros & Thais
 Projekce filmu / Filmvorführung, R.: A. Šilar, O. Cikán
 Studio Hrdinů / Studio der Helden

Off-program / Off-Programm - Diskuse: Divadlo a politika / Diskussion: Theater und Politik
 Goethe-Institut

Mediální kampaň, prezentace festivalu a spolupráce s mediálními partnery

Grafická koncepce 21. Pražského divadelního festivalu německého jazyka vycházela z motto celého ročníku festivalu „Virus Wir“. Kampaň z dílny grafického studia zetzetz Mikuláše Macháčka byla založena na černobílé typografii a představila i jednotlivě, např. na plakátech k jednotlivým inscenacím, všechny tituly, které byly na programu.

Kampaň se tradičně zaměřila na všechny typy médií s cílem oslovit co nejširší vrstvy diváků všech věkových i sociálních skupin. Vedle primárního účelu, kterým je zajištění dostatečného povědomí o konání festivalu a poskytnutí základních informací o termínu a předprodeji vstupenek, poskytla také prostor pro prezentaci sponzorů a partnerských institucí festivalu. Detailní přehled o všech formách kampaně poskytuje následující mediální plán.

Rozsah kampaně je omezen finančními možnostmi festivalu, přesto je možné konstatovat, že v obou případech byly oba hlavní cíle naplněny. Téměř všechna představení byla vyprodaná ihned po spuštění předprodeje, celkově návštěvnost v hlavním programu dosáhla 94%. Všechny partnerské společnosti a instituce jsme propagovali na veškerých materiálech festivalu, dle prostorových možností a postavení partnera jsme uváděli loga i ve všech tištěných a internetových inzercích a na získaných reklamních plochách.

Vzhledem k tomu, že festival nemá záměrně vyhraněnou diváckou základnu, je reklamní kampaň koncipována tak, aby pokryla všechny typy médií (televizní, rozhlasová, internetová, tištěná i outdoorová), a aby byl zajištěn co největší dosah u odborné i laické divácké veřejnosti. Z hlediska zacílení na konkrétní lokalitu se kampaň nejvýrazněji zaměřila na centrum hlavního města Prahy a jeho okolí, celkově však měla celorepublikový dopad, do konce s přesahem do sousedních oblastí za hranicemi (Rakousko, Bavorsko, Slovensko).

Nejvýznamnější média, s nimiž má festival uzavřené mediální partnerství, jsou veřejnoprávní televize a rozhlas – tedy Česká televize a Český rozhlas Vltava. Z tištěných médií s celorepublikovým dosahem jsou to Lidové noviny (+ server lidovky.cz), Prager Zeitung, týdeník Echo24, nebo nově časopisy skupiny Empressa – Týden, Interview a Instinkt. Důležitými partnery pro outdoorovou prezentaci jsou společnosti InsiderMedia a euroAWK. Významnou propagaci festivalu zajišťují dále pražské Radio 1 a Radio Spin, odborné a německojazyčné servery divadlo.cz, i-divadlo.cz, prag aktuell a Tschechien online. Novým mediálním partnerem se stala i Praha TV, která vedle upoutávkové kampaně připravila reportáž ze zahajovacího představení přímo z Divadla na Vinohradech, v níž jsou obsaženy i rozhovory s primátorkou Adrianou Krnáčovou, šéfdramaturgem festivalu Petrem Štědrněm a festivalovými diváky.

Prezentace festivalu prostřednictvím mediálních partnerství je v celkové kampani zásadní. Umožňuje festivalu zajistit kampaň až s 80% cenovým zvýhodněním.

Kampaň doplňuje inzerce v odborných médiích, uvedení programu v programových měsícnících, publikované rozhovory s organizátory festivalu nebo hostujícími tvůrci v televizi, rozhlase i tisku nebo propagační předměty. V neposlední řadě je to také intenzivní spolupráce s novináři a zástupci médií. Při této činnosti s festivalem nově spolupracuje mediální agentura 2media. Uspořádali jsme dvě tiskové konference. První byla spojena s oslavou výročí 20 let od prvního festivalového představení v Divadle na Vinohradech 13. září 1996 a odehrál se při ní křest publikace ZWANZIG shrnující prvních 20 ročníků festivalu. V rámci druhé tiskové konference proběhla vernisáž výstavy fotografií Viktora Kronbauera z uplynulých ročníků.

Na festival se akreditovalo na 80 tuzemských i zahraničních novinářů a zástupců médií. Recenze na festivalová představení a upoutávky na programovou nabídku se objevily v denících, časopisech, televizním i rozhlasovém zpravodajství, na webových serverech – mezi nejvýznamnější média, která informovala o konání festivalu, patří Česká televize, Český rozhlas, Právo a server Novinky.cz, Lidové noviny a lidovky.cz, Deník, Hospodářské noviny, Týden, Instinkt, server aktualne.cz, Prager Zeitung, Elle, ARD, Mladá fronta DNES, Radio Svobodná Evropa, a řada dalších.

Divadelní noviny uvedly fotografii z pražského uvedení Hamleta berlínské Schaubühne na titulní straně, označily celý 21. ročník za „Sukces měsíce“, přinášely z festivalu internetové denní zpravodajství, recenze z jednotlivých produkcí uvedly na několika stranách, zveřejnily podstatné části z diskuse Divadlo a politika a také rozhovor s loutkářem Nikolausem Habjanem.

Realizovaný mediaplán

Venkovní reklama

- plakáty CLV, A0 a A1
výlepové plochy v centru Prahy, stanice metra, okolí zastávek, rušných ulic a silnic
zajišťovala společnost InsiderMedia a euroAWK
kampaň 1. 11. – 4. 12.
uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- QS fólie / samolepky na tramvajích 220 x 60 cm
zajišťovala společnost InsiderMedia
kampaň 16. 10. – 30. 11.
vysoká viditelnost kampaně
uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- plakáty A3 + LCD displeje
InsiderMedia ve vlastní distribuční síti - čekárny, knihovny, instituce, střední a vysoké školy
kampaň 1. – 30. 11.
uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- rámečky – metro / plakáty uvnitř vozů 49 x 49 cm
zajišťovala společnost InsiderMedia
kampaň 1. – 30. 11.
nový typ média, vysoká viditelnost
uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí

Reklama v tištěných médiích

- Lidové noviny
celorepubliková kampaň 2. – 22. 11.
5x inzerce 141 x 109 mm
uvedení log generálních a hlavních partnerů, hlavních mediálních partnerů

- Prager Zeitung
  - celorepubliková kampaň 27. 10. - 5. 12.
  - 6x inzerce 136 x 90 mm
  - 2x uvedení kompletního programu
  - uvedení upoutávky na titulní straně
  - velký článek o 21. ročníku festivalu
  - uvedení log generálních a hlavních partnerů, logo Prager Zeitung
- Echo24
  - celorepubliková kampaň 7. – 27. 11.
  - 2x celostránková inzerce v tištěné i digitální verzi
  - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- Týden
  - celorepubliková kampaň 7. – 21. 11.
  - 2x inzerce ve formátu 1/3 stránky
  - uvedení log generálních partnerů, časopisů Týden a Interview
- Instinkt
  - celorepubliková kampaň 24. 11.
  - inzerce ve formátu 1/3 stránky
  - uvedení log generálních partnerů, časopisů Týden a Interview
- Interview
  - celorepubliková kampaň 23. 11.
  - inzerce ve formátu 1/3 stránky
  - uvedení log generálních partnerů, časopisů Týden a Interview
- Svět a divadlo
  - celorepubliková kampaň ve vydání 5/2016
  - celostránková inzerce 170 x 123 mm
  - uvedení log generálních a hlavních partnerů a hlavních mediálních partnerů
- Divadelní noviny
  - celorepubliková kampaň ve vydání 19/2016
  - půlstránková inzerce
  - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- iPrague
  - kampaň srpen – listopad 2016
  - 3x inzerce 64 x 64 mm - v české, německé a anglické jazykové mutaci
- Přehled kulturních pořadů v Praze
  - vydání listopad 2016
  - uveřejnění kompletního programu a loga festivalu
- Programový katalog Das Filmfest
  - inzerce 82,5 x 115 mm
  - logo Goethe-Institut Prag

Internetová reklama

- lidovky.cz
kampaň 14. – 20. 11.
banner 300 x 600 px s odkazem na www.theater.cz
uvedení log generálních a hlavních partnerů
- Echo24.cz
kampaň 7. – 27. 11.
banner 480 x 300 px
- radio1.cz
kampaň 1. – 30. 11.
banner 745 x 100 px s odkazem na www.theater.cz
zveřejnění PR článku
uvedení log generálních a hlavních partnerů, logo Radio 1
- svetadivadlo.cz
server časopisu SaD, kampaň 1. – 30. 11.
banner 460 x 60 px
uvedení log generálních a hlavních partnerů
- pragerzeitung.cz
kampaň 18. 11. – 5. 12.
banner 468 x 60 px s odkazem na www.theater.cz
uvedení log generálních partnerů, logo Prager Zeitung
- divadlo.cz
kampaň 1. – 30. 11.
banner 468 x 60 px s odkazem na www.theater.cz
roller s odkazem na PR článek festivalu
uvedení log generálních a hlavních partnerů, logo divadlo.cz
- i-divadlo.cz
kampaň 1. 11. – 5. 12.
banner 728 x 90 px s odkazem na www.theater.cz
články o festivalu
uvedení log generálních a hlavních partnerů
- prag-aktuell.cz a tschechien-online.org
kampaň 1. – 30. 11.
bannery 769 x 90 px s odkazem na www.theater.cz
- Informuji.cz
zvýraznění akce
uveřejnění tiskové zprávy
uveřejnění kompletního programu festivalu

- Kulturio.cz
rozhovor s ředitelkou festivalu
uveřejnění kompletního programu festivalu a článků o festivalu
- ticketpro.cz
sada bannerů pro podporu prodeje vstupenek umístěných na hlavních stránkách příslušných sekcí
uvezení log generálních a hlavních partnerů

Reklama v rozhlasových médiích

- Radio 1
velká spotová kampaň 12. - 25. 11.
40 anoncí, 30sec.
2x soutěž
9x kulturní servis 19. 11. – 5. 12.
živý rozhovor ve vysílání
- Radio Spin
spotová kampaň 7. – 18. 11.
30 anoncí, 30 sec.
kulturní servis 19. 11. – 5. 12.
5 x soutěž

Tištěné a další prezentační materiály festivalu

- Programové sešity
náklad 7.000 kusů, formát 120 x 160 mm
kampaň InsiderMedia – distribuce do čekáren, knihoven a škol
vlastní distribuce do institucí, kaváren, divadel a dalších veřejných prostor, partnerům festivalu, novinářům a dalším významným subjektům
reklamní plochy partnerů: celostránkové: Ministerstvo kultury, Hlavní město Praha, Česko-německý fond budoucnosti, Goethe-Institut a půlstránkové: T-Mobile a Radio 1
uvezení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Programové brožury
náklad 700 kusů, formát 195 x 260 mm
distribuce: partnerům festivalu, novinářům na tiskové konferenci, spolupracujícím institucím (velvyslanectví, Rakouské kulturní fórum, Goethe-Institut...), hostujícím souborům a prodej divákům během festivalu
reklamní plochy partnerů: celostránkové: Ministerstvo kultury, Hlavní město Praha, Česko-německý fond budoucnosti, Goethe-Institut Prag
zdravice generálních partnerů Ministerstva kultury a Česko-německého fondu budoucnosti
uvezení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů

- Prezentační roll-up bannery festivalu
umístění na tiskové konferenci a ve všech divadlech v době konání představení
uvedení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Foto-banner s logy partnerů festivalu
umístění v divadlech v době konání představení
uvedení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Prezentační roll-up bannery partnerů festivalu
umístění v divadle v době konání partnerského představení

Ostatní formy prezentace

- Webové stránky festivalu www.theater.cz
návštěvnost: téměř 17.000 unikátních návštěv v období září až prosinec (!)
uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí s odkazem na jejich webové stránky
- Prezentace na facebook.com
vlastní stránka s 1.300 fanoušků - www.facebook.com/www.theater.cz
- Úvodní tisková konference
Mosaic House, 13. 9.
výročí 20 let od uvedení prvního festivalového představení v Divadle na Vinohradech
účast zástupců partnerů, novinářů a médií
ústní a bannerová prezentace všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- Druhá tisková konference
Nová scéna a Náměstí Václava Havla, 8. 11.
spojená s vernisáží výstavy Světlo v akci
účast zástupců partnerů, novinářů a zástupců médií
ústní a bannerová prezentace všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí v tiskové zprávě
distribuce programových sešitů s logy všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- Upoutávkové předměty s motivem 21. ročníku festivalu Virus Wir

Publicita

Články a pořady o festivalu v nejrůznějších médiích, včetně rozhovorů s organizátory či hosty festivalu – např. Česká televize (Události v kultuře), Český rozhlas – Radiožurnál, Český rozhlas – Vltava, Český rozhlas – Radio Wave, Radio 1, Radio Spin, Právo, Právo – Salon, Metro, Lidové noviny, lidovky.cz, Elle, Prager Zeitung, [prag aktuell, tschechien](http://prag.aktuell.tschechien) online, Hospodářské noviny, iHned.cz, Týden, Instinkt, Interview, Divadelní noviny, Svět a divadlo, ct24.cz, i-Prag.cz, Týdeník Rozhlas, novinky.cz, i-divadlo.cz a další

Medienkampagne, Festivalpräsentation und Zusammenarbeit mit Medienpartnern

Das graphische Konzept des 21. Prager Theaterfestivals deutscher Sprache ging mit dem Motto des Jahrgangs „Virus Wir“ einher. Die Kampagne wurde vom Studio zetzetzet von Mikuláš Macháček konzipiert, sie basierte auf einer schwarz-weißen Druckgraphik und stellte alle Programmtitel einzeln dar.

Wie in den vergangenen Jahren umfasste die Kampagne alle Formen von Medien, um ein möglichst breit gefächertes Publikum aus allen Alters- und sozialen Gruppen anzusprechen. Abgesehen vom primären Ziel, Bewusstsein über das Festivals zu schaffen und grundlegende Informationen über Termine und Kartenvorverkauf zu verbreiten, bot die Kampagne auch Raum dazu, die Partner und Sponsoren des Festivals zu präsentieren. Eine genaue Darstellung aller Träger der Kampagne befindet sich im untenstehenden Medienplan. Die Reichweite der Kampagne ist durch die finanziellen Gegebenheiten des Festivals begrenzt, dennoch kann konstatiert werden, dass in beiden Fällen beide Hauptvorgaben erfüllt wurden. Fast alle Vorstellungen waren gleich nach dem Beginn des Kartenvorverkaufs ausverkauft, insgesamt erreichte die Auslastung im Hauptprogramm 94%. Alle Partnerinstitutionen und -gesellschaften finden auf allen Festivalmaterialien Erwähnung, im Rahmen des verfügbaren Platzes und nach Status des Partners führten wir die Logos auch auf allen gedruckten Inseraten, im Internet und den verfügbaren Werbeflächen an. Angesichts dessen, dass das Festival keine klar definierte Publikumsbasis hat, ist die Werbekampagne so angelegt, dass sie alle Arten von Medien (TV, Radio, Internet, Presse und Outdoormedien) umfasst und so die größtmögliche Verbreitung beim Fach- sowie allgemeinen Theaterpublikum garantiert ist. Was die örtliche Konzentration betrifft, war die Kampagne vor allem auf das Zentrum Prags und seine Umgebung ausgerichtet, insgesamt hatte sie aber ganzstaatliche Reichweite und reichte sogar über die Grenze hinaus ins benachbarte Ausland (Österreich, Bayern, Slowakei).

Die wichtigsten Medien, mit denen das Festival eine Medienpartnerschaft abgeschlossen hatte, waren das öffentlichrechtliche Tschechische Fernsehen und der Tschechische Rundfunk (Radio Vltava). Unter den Printmedien mit ganzstaatlicher Verbreitung waren dies: Lidové noviny (und die Webseite lidovky.cz), die Prager Zeitung, das Wochenblatt Echo 24, sowie neu die Zeitschriften der Gruppe Empressa - Týden, Interview und Instinkt. Ein wichtiger Partner für die Verbreitung von Outdoor-Werbung sind die Firmen InsiderMedia und euroAWK. Im Rundfunk war das Festival auch auf Radio 1 und Radio Spin vertreten, sowie auf den Fach- und deutschsprachigen Servern divadlo.cz, i-divadlo.cz, prag aktuell und Tschechien online. Ein neuer Medienpartner war Praha TV, das abgesehen von der Werbekampagne auch einen Bericht direkt von der Eröffnungsveranstaltung im Theater in den Weinbergen ausstrahlte, in dem auch die Prager Oberbürgermeisterin Adriana Krnáčová, der Chefdramaturg Petr Štědroň, sowie Theaterbesucher zu Wort kamen. Die Präsentation des Festivals durch Medienpartnerschaften ist grundlegend, da dies dem Festival ermöglicht, die Werbekampagne bis zu 80% günstiger durchzuführen.

Ergänzt wird die Medienkampagne durch Inserate in Fachmedien, durch Präsentation des Programms in monatlichen Programmübersichten, publizierte Interviews mit den Festivalorganisatoren oder gastierenden Theaterschaffenden in TV, Radio und Presse, sowie Werbeatikeln mit Festivaldesign. Nicht zuletzt kommt auch die intensive Zusammenarbeit mit Journalisten und Medienvertretern. In dieser Richtung arbeitet das Festival neu mit der Agentur 2media zusammen. Wir veranstalteten zwei Pressekonferenzen. Die erste fand zum Anlass des 20jährigen Jubiläums der ersten Festivalvorstellung im Theater in den Weinbergen am 13. September 1996 statt. Gleichzeitig wurde auch die Publikation ZWANZIG präsentiert, die die

ersten 20 Jahre des Festivals zusammenfasst. Im Rahmen der zweiten Pressekonferenz fand die Vernissage der Ausstellung von Fotografien Viktor Kronbauers statt, welche die vergangenen Festivaljahrgänge einfangen. Fast 80 tschechische und internationale Journalisten akkreditierten sich für das Festival. Rezensionen und Veranstaltungstipps zu den Festivalvorstellungen erschienen in Tageszeitungen, Zeitschriften, Radio und Fernsehen, auf Webservern. Zu den wichtigsten Medien, die über das Programm des Festivals berichteten, gehörten: das Tschechische Fernsehen, der Tschechische Rundfunk, die Zeitungen Právo und die Webseite novinky.cz, Lidové noviny und lidovky.cz, die Tageszeitungen Deník, Mlada Fronta DNES und Hospodářské noviny, die Zeitschriften Týden, Instinkt, Prager Zeitung und Elle, das Radio Freies Europa, der ARD, die Nachrichtenseite aktualne.cz und viele weitere.

Die Divadelní noviny (Theaterzeitung) brachte ein Foto von der Prager Aufführung des Hamlet der Berliner Schaubühne auf der Titelseite, bezeichnete den 21. Jahrgang als „Erfolg des Monats“, berichtete täglich auf ihrer Webseite über das Festival, rezensierte die einzelnen Produktionen auf mehreren Seiten und veröffentlichte einen bedeutenden Teil der Diskussion über Theater und Politik sowie ein Interview mit dem Puppenspieler Nikolaus Habjan.

Umsetzung des Medienplans

Outdoor-Werbung

- City-Light-, DIN-A0 und DIN-A1-Plakate
Plakatflächen im Zentrum, an Haltestellen, an frequentierten Plätzen und Straßen
InsiderMedia und euroAWK
Kampagne 1. 11. – 4. 12.
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- QS-Folien / Selbstklebestreifen an Straßenbahnen 220 x 60 cm
InsiderMedia
Kampagne 16. 10. – 30. 11.
große Sichtbarkeit der Kampagne
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- DIN-A3-Plakate A3 + LCD Display
InsiderMedia - in Warteräumen, auf Postämtern und an Schulen
Kampagne 1. – 30. 11.
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Rahmen in der U-bahn / Plakate in den Zügen 49 x 49 cm
InsiderMedia
Kampagne 1. – 30. 11.
neuer Medientyp, große Sichtbarkeit
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen

Werbung in Printmedien

- Tagesblatt „Lidové noviny“
ganzstaatliche Kampagne 2. – 22. 11.
5x Anzeige 141 x 109 mm
Logos der General- und Hauptpartner, Logos der Hauptmedienpartner
- Wochenzeitung „Prager Zeitung“
ganzstaatliche Kampagne 27. 10. – 5. 12.
6x Anzeige 136 x 90 mm
2x Veröffentlichung des Programms
Veranstaltungstipp auf der Titelseite
1 großer Artikel über die 21. Festivalausgabe
Logos der General- und Hauptpartner, Logo von Prager Zeitung
- Wochenblatt „Echo24“
ganzstaatliche Kampagne 7. – 27. 11.
2x ganzseitige Anzeige in Print und Digital
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Wochenblatt „Týden“
ganzstaatliche Kampagne 7. – 21. 11.
2x drittelseitige Anzeige
Logos der Generalpartner, Logo von Týden und Interview
- Wochenblatt „Instinkt“
ganzstaatliche Kampagne 24. 11.
drittelseitige Anzeige
Logos der Generalpartner, Logo von Týden und Interview
- Monatsheft „Interview“
ganzstaatliche Kampagne 23. 11.
drittelseitige Anzeige
Logos der Generalpartner, Logo von Týden und Interview
- Svět a divadlo (Welt und Theater, erscheint 6x jährlich)
ganzstaatliche Kampagne in der Ausgabe 05/2016
ganzseitige Anzeige 170 x 123 mm
Logos der General-, Haupt- und Hauptmedienpartner
- Divadelní noviny (Theaterzeitung)
ganzstaatliche Kampagne in der Ausgabe 19/2016
halbseitige Anzeige
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- iPrague
Kampagne August – November 2016
Anzeige 64 x 64 mm in der tschechisch-, deutsch- und englischsprachigen Version

- Přehled kulturních pořadů v Praze (Prager Kulturveranstaltungs-kalender)
Ausgabe 11/2016
Veröffentlichung des Gesamtprogramms und Logo des Festivals
- Programmheft des deutschsprachigen Filmfestivals „Das Filmfest“
Anzeige 82,5 x 115 mm
Logo des Goethe-Instituts Prag

Internet-Werbung

- lidovky.cz
Kampagne 14. – 20. 11.
Banner 300 x 600 px mit Link zu www.theater.cz
Logos der General- und Hauptpartner
- Echo24.cz
Kampagne 7. – 27. 11.
Banner 480 x 300 px mit Link zu www.theater.cz
- radio1.cz
Kampagne 1. – 30. 11.
Banner 745 x 100 px mit Link zu www.theater.cz
Headline-Banner mit Link zum PR-Artikel
Logos der General- und Hauptpartner, Logo von Radio 1
- svetadivadlo.cz
Kampagne 1. – 30. 11.
Banner 460 x 60 px mit Link zu www.theater.cz
Logos der General- und Hauptpartner
- pragerzeitung.cz
Kampagne 18. 11. – 5. 12.
Banner 468 x 60 px mit Link zu www.theater.cz
Logos der General- und Hauptpartner, Logo von Prager Zeitung
- i-divadlo.cz
Kampagne 1. 11. – 5. 12.
Banner 728 x 90 px mit Link zu www.theater.cz
Artikel über das Festival
Logos der General- und Hauptpartner
- divadlo.cz
Kampagne 1. – 30. 11.
Banner 468 x 60 px mit Link zu www.theater.cz
Roller mit Link zum PR-Artikel des Festivals
Logos der General- und Hauptpartner, Logo von divadlo.cz

- prag-aktuell.cz und tschechien-online.org
Kampagne 1. – 30. 11.
Banner 769 x 90 px mit Link zu www.theater.cz
Logos der General- und Hauptpartner
- Informuji.cz
PR-Artikel
Veröffentlichung des Gesamtprogramms
- Kulturio.cz
Interview mit Direktorin des Festivals
Veröffentlichung des Gesamtprogramms und Artikel über das Festival
- ticketpro.cz
Banners zum Kartenvorverkauf auf den Hauptseiten in relevanten Sektionen
Logos der General- und Hauptpartner

Werbung im Rundfunk

- Radio 1
große Spotkampagne 12. - 25. 11.
40 Annoncen, 30 Sekunden
2x Wettbewerb in Live-Sendung
9x „Kulturservice“ 19. 11. – 5. 12.
Interview in Live-Sendung
- Radio Spin
Spotkampagne 7. - 18. 11.
30 Annoncen, 30 sec.
„Kulturservice“ 19. 11. – 5. 12.
5x Wettbewerb in Live-Sendung

Druck- und andere Werbeunterlagen des Festivals

- Programmhefte
7.000 Exemplare, Format 120 x 160 mm
Kampagne InsiderMedia – Vertrieb in Wartesälen, Bibliotheken und Schulen;
an Festivalpartner, Institutionen, Theatern, Schulen, Cafés und an weiteren öffentlichen Orten
Werbeblächen für Partner: eine Seite: Kulturministerium, Hauptstadt Prag, Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Goethe-Institut Prag; halbe Seite: T-Mobile, Radio 1
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Programmbücher
700 Exemplare, Format 195 x 260 mm
Vertrieb an: Festivalpartner, Journalisten, Institutionen, gastierende Ensembles, Zuschauer vor den Vorstellungen

Werbeblächen der Partner: eine Seite: Kulturministerium, Hauptstadt Prag, Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Goethe-Institut Prag
Grußwort der Generalpartner Kulturministerium und Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds
Logos aller Partner, Institutionen und Medienpartner

- Roll-Up-Banner
Präsentation während der Pressekonferenz und an allen Spielorten während der Vorstellungen
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Foto-Banner mit Logos der Partner
Präsentation an allen Spielorten während der Vorstellungen
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Roll-Up-Banners der Festivalpartner
Präsentation an allen Spielorten während der Vorstellungen

Andere Formen der Präsentation

- Homepage des Festivals www.theater.cz
Besucherzahlen: 17 000 individuelle Besucher zwischen September und Dezember
Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen mit Link zu deren Homepages
- Präsentation auf facebook.com
eigene Seite mit 1 300 Fans - www.facebook.com/www.theater.cz
- Einleitende Pressekonferenz
Mosaic House Prag, 13. 9.
20-jähriges Jubiläum von der ersten Festivalvorstellung im Theater in den Weinbergen
Teilnahme von Vertretern der Partner, Journalisten und Medienvertretern
Nennung und Banner-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Zweite Pressekonferenz
Neue Bühne des Nationaltheaters und Václav Havel-Platz, 8. 11.
verbunden mit der Eröffnung der Ausstellung „Licht in Aktion“
Teilnahme von Vertretern der Partner, Journalisten und Medienvertretern
Nennung und Banner-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen
Vertrieb der Programmhefte mit Logos aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Präsentationsgegenstände mit dem Motiv der 21. Festivalausgabe Virus Wir

Publizität

- Artikel und Beiträge über das Festival in verschiedenen Medien, inkl. Interview mit Organisatoren oder Festivalgästen - unter anderem: Tschechisches Fernsehen, Tschechischer Rundfunk – Radiožurnál, Tschechischer Rundfunk – Vltava, Tschechischer Rundfunk – Radio Wave, Radio 1, Radio Spin, Právo, Právo – Salon, Metro, Lidové noviny, lidovky.cz, Elle, Týden, Instinkt, Interview, Prager Zeitung, prag aktuell, tschechien online, Hospodářské noviny, iHNed.cz, Divadelní noviny, Literární noviny, Svět a divadlo, ct24.cz, i-Prag.cz, Wochenzeitung Rozhlas, novinky.cz, i-divadlo.cz und weitere

Ohlasy v tisku

Právo – Radmila Hrdinová

Kronbauerovo vnímání divadla je jedinečné

»Pražské náměstí Václava Havla mezi Národním divadlem a Novou scénou zdobí třicet velkoformátových fotografií Viktora Kronbauera. Na osmi panelech jsou vystaveny jeho snímky z představení Pražského divadelního festivalu německého jazyka jako předznamenání letošního, 21. ročníku, který začne 19. listopadu.

„Německá divadla si se světelným designem umějí poradit tak, aby světla šla ruku v ruce se scénografií, aby na diváky fungovala úžasná atmosféra,“ říká Kronbauer.

Dokáže tu atmosféru dokonale zachytit objektivem svého fotoaparátu. Umí vystihnout podstatný moment, ať už je to akcent položený na výraznou barevnost kostýmu, pohyb po scéně, či herecké gesto, jeho pohled objevuje divákům to, co jim na představení zůstalo skryto. Tyto fotografie svědčí o jedinečném vnímání divadla. Protože Kronbauer není jen vynikající fotograf, ale i citlivý a nadaný divadelník.«

Kritické theatrum – Barbora Kašparová

»Ostermeier se s klasickým textem vypořádává natolik originálním způsobem, že si může dovolit inscenaci dlouhou dvě a tři čtvrtě hodiny, aniž by ji rozdělil přestávkou. Představení by násilným přetnutím ztratilo drive. O ten se zasazuje zejména šílený Hamlet (Lars Eidinger), který dokáže živit představení svou nespoutanou energií až do samého konce. Dramaturgické a režijní řešení inscenace bohaté na intertextuální vtípky jí dodává moderní šmrnc. Lehkosti s jakou se například jedna z Poloniových replik dotkne Müllerovy adaptace *Hamlet stroj* je jedním ze zdrojů vytváření originálních kontextů posouvajících Hamleta do současnosti.«

Divadelní noviny

Sukces měsíce: 21. ročník Pražského divadelního festivalu německého jazyka

»Již po jedenadvacáté se v Praze konal PDFNJ a snad pokaždé by jej bylo možné označit za událost. Letošní ročník se však přece jen od minulých odlišoval. Ještě víc než dřív mapoval aktuální proudy německojazyčného divadla a podnětně vstupoval i do uvažování tvůrců současného českého divadla. Festival inicioval na náměstí Václava Havla výstavu fotografií Viktora Kronbauera Světlo v akci, připravil diskusi na téma Divadlo a politika a zařadil i několik akcí a filmových projekcí v rámci off-programu včetně premiéry projektu work in progress. Především však přivezl inscenace, jež sbírají řadu prestižních ocenění, od účastí v Avignonu a Wiener Festwochen, přes Nestoy- a Friedrich-Luft-Preis po – především – účast na nejprestižnější přehlídce divadel německého jazyka Berliner Theatertreffen 2016 (hned tři inscenace!/). Posun v dramaturgické linii lze vnímat i v uceleném konceptu letošního ročníku zaměřeném a mapujícím soudobé směry dokumentárního a společensky angažovaného divadla, přinášejícím různé pohledy na aktuální společenské dění a přístupy k němu. Prezentované divadelní formy i obsah dovezených inscenací vzbudily v českém divadelním prostředí řadu diskusí a polemik, což dnes dokáže jen málokterá – nejen divadelní – umělecká akce.«

(Politické) výpovědi německého divadla: Hamlet – Veronika Boušová

»...Ostermeierův Hamlet působí ... jako smršť. Posedlost po pomstě se stupňuje tváří v tvář nestydatému cynismu, velikost umírá na malost. Být, nebo nebýt? Dál už je jen mlčení.«

(Politické) výpovědi německého divadla: Hamlet – Jan Dehner

»...Je tím ovšem zdůrazněna univerzalita situací, kterou ve shonu všedního života nevnímáme. Tak jsem viděl zásadní „poselství“ Ostermeierovy inscenace Shakespeara – potvrzené naléhavou hereckou interpretací... Prožil jsem jedinečný divadelní zážitek.«

Napravovatel a zajatec života (Hamlet) – Milan Uhde

»Ostermeierův Hamlet a výkon Larse Eidingera jsou tragickými obrazy zoufalé naděje spjaté s představou, že se mravně narušená moc dá obrodit. Současné pokusy o politické divadlo překonává tím, že náš svět soudí nikoli dílčím horlením na úzce vytčené téma, nýbrž vyčerpávající vidinou bezvýchodného boje, který vedl muž nepochybně statečný a čestný, jenž ovšem nemohl uniknout z vlastní kůže.... Závěrečná věta Zbývá už jen ticho pečeti odkaz temné a bezohledné pravdivé inscenace, se kterým se Hamlet obrací do obecnstva. Kdyby letošní Pražský divadelní festival německého jazyka přinesl pouze toto představení, učinil by dost v tom, co si předsevzal.«

Chladné kameny (Kameny zmizelých) – Jana Soprová

»Námět Kamenů zmizelých je inovativní,... pražské představení... by mohlo poskytnout impulz českým tvůrcům, aby zpracovali podobné dokumenty z historie některého našeho divadla.«

The Situation – Veronika Boušová

»Yael Ronen provokuje obecně známými reáliemi a historickými konsekvencemi, poskládanými do slovních gagů. S herci, kteří jsou stejného původu jako jejich postavy, vytvořila transparentní inscenaci plnou břitkého černého humoru. A předsudky drtí v mlýnku sarkasmu. „Holocaust? Už jsem přes to. To není dobrý nápad. Sice funguje, nespočet Židů bylo vyvražděno – ale opakovat by se neměl.“ Říká Noa z Izraele (Orit Nahmias) nedokonalou němčinou k možné budoucnosti migrantů.«

Dvakrát Maxim Gorkij Theater (The Situation) – Lenka Šaldová

»Inscenace pere do Němců s jejich nacistickou historií a současnou migrační politikou stejně jako do Izraelců a Palestinců.«

Byl u toho... (Hans Schleif) – Vladimír Mikulka

»Velké zaujetí, umanutost a „osobní ručení“ jsou v případě dokumentárního divadla trumfy, jež snad ani nelze přecenit. Beze zbytku to platí pro inscenaci Hans Schleif, kterou ve zkušebně Vinohradského divadla předvedl německý herec Matthias Neukirch ve službách curyšského Schauspielhausu ...

Kdyby se dokumentární divadlo tohoto typu začalo pěstovat i u nás, byl by to důvod k velké radosti. Nebo spíš úlevě. Zatím jsem ale o ničem takovém neslyšel (opravte mne, pokud se mýlím). Nemám přitom na mysli steigerwaldovskou politickou frašku, subjektivní orální historii nebo více či méně poctivé paměti (nic proti nim), tady se jedná o důkladnou a z podstaty věci bezohlednou práci s prameny. Nejvíce na ráně se samozřejmě zdají být hvězdy typu Andreje Babiše nebo třeba Milana Kundery (u něhož jsme si nedávno vyzkoušeli, s jakou reakcí je nutné v případě nepříjemných objevů počítat). Neukirch ovšem velmi názorně předvedl, jak důležité a výmluvné může být dolování na první pohled méně nápadných kostlivců, ukrytých kdesi hluboko v rodinných skříních. Pokud německý festival někoho k podobnému výkonu inspiruje, budiž mu provolána třikrát sláva.«

Pověření – Veronika Boušová

»Inscenace Pověření je nejen „nejautentičtější Müllerem“, ale i provokativním postmoderním divadlem, které diváka vrhne do teatrálně nekorektní politické manéže, aby mu odhalilo psychologii historické spirály. A v té se naše současná společnost točí stejně, jako opakovaná sekvence Müllerova hlasu: Revoluce je maska smrti. Smrt je maska revoluce.«

Rapující Heiner Müller v playbacku (Pověření) – Ivan Žáček

»Der Auftrag: Erinnerung an eine Revolution (1979) je básnivou reflexí věčného tématu revoluce, proud volných asociací, jež se řetězí za sebou zdánlivě bez účasti nějaké srozumitelné logiky, spojovány jen ústředním tématem, ideou revoluce a její etikou.

Schauspielhaus Hannover předvádí po formální stránce vysoce soudobé divadlo, exploatující různé cizorodé postupy, a oba režiséři Tom Kühnel a Jürgen Kuttner se toho, že tříšť disparátních divadelních obrazů může hrozit rozpadem, zřejmě nijak nebojí.

Klobouk dolů před precizností, s níž je vytvářen playback na hlas Heinerja Müllera, který sám předvádí suché autorské čtení svého textu (jak bylo zaznamenáno v Lipsku v roce premiéry hry, 1980). Teprve po dvaceti minutách se ozve z pódia živý hlas herce. To, co jindy je epizodním ozvláštňením, že se herci sami snímají kamerou, je zde povýšeno na celovečerní metodu práce.«

F. Zawrel – Veronika Boušová

»Navzdory zajímavému spojení loutek a dokudivadla by asi málokdo předem čekal, že se loutková inscenace zařadí k festivalovým highlights. Středeční představení PDFNJ F. Zawrel – Geneticky a sociálně méněcenný z vídeňského Schubert Theater v Divadle Rokoko to dokázalo. ... Poté, co publikum po dvouhodinové one-man-show konečně propustilo protagonistu Nikolause Habjana z děkovačky, si tvůrci mohli říci, že i Pražané jim rozumějí.«

Lidské oči loutky (F. Zawrel) – Ivan Žáček

»Neuvěřitelný životní příběh Friedricha Zawrela se zadírá pod kůži, atakuje bezprostředně naše třinácté komnaty, a to nemusí každý ustát. Zvláště ne v dnešní době – zákon o nepřiblížování se na určitou vzdálenost, ať už psaný, či nepsaný, se stal jedním z pravidel našeho života. Jenomže inscenace Friedrich Zawrel – Geneticky a sociálně méněcenný porušuje všechna pravidla, neboť se k divákovi přibližuje na rozpětí paže, na přímý dotek srdce. Záleží pak už jen na nás, zda přijmeme to objetí, či vrátíme direkt do zubů. Zda si po vřelém stisku, který se až lepí, půjdeme ruku opláchnout. Zda vydržíme ten upřímný pohled, nebo zda ucukneme očima. ...

Nikolaus Habjan přepsal ... vyprávění dokumentaristickou metodou do dramatického dialogu, přičemž ovšem „zaklel“ Zawrela i dr. Heinricha Grosse, jeho osudového trýznitele, do těla loutky, obřího maňáska v měřítku 1 : 1. Sám hraje nejen jeho vodiče, ale i všechny ostatní postavy.

Už jen tento výkon v dvouhodinovém monodramatu je hoden nejvyššího uznání, jak po stránce dokonalé pohybové synchronizace, tak i hlasového, nesmírně muzického a tvárného herectví. Pro mne jeden z nejúžasnějších výkonů posledních let. Právě zázrak loutky, tato vyšší etáž estetizace, posouvá drama z pouhé faktografické dokumentárnosti do obecnější roviny.«

Dvakrát Maxim Gorkij Theater (A pak přišla Mirna) – Lenka Šaldová

»...je kousavou sondou do života (nespokojených) třicátnic. ... Čtyři herečky (rozcuchané vlasy, neslušivé brýle, nemožné květované retro šaty) přes hodinu skandují své životní stesky do publika, povětšinou unisono. Glosují svůj život v monologu plném bonmotů, s půvabným nadhledem, sebeironií. A co víc, na jeviště přicházejí jejich dospívající dcery, stylově oblečené v džínsových kraťasech a růžových bundičkách, které své (stále nedospělé) matky nahlíží s totální skepsí: Máš strach ze života, stárneš a nemáš plán. Publikum se směje, ale za zlehčujícím tónem jsou skutečná traumata, každodenní boj s tím, kdo jsme a kým chceme být.«

A pak přišla Mirna – Ivan Žáček

»Lidská existence na prahu třetího tisíciletí zakouší fundamentální proměnu svých základních atributů. Život se problematizuje a těžkne do té míry, že i obyčejný exemplář, veskrze průměrný majitel jednoho tuctového života láká dnešní dramatiky. ... Sibylle Berg si tu vyřizuje účty s radikálním feminismem, s ženskými kvótami, s politickou korektností. A v tom spočívá hlavní cena této hry. Je to hra pro průměrné diváky, o průměrných lidech, odsouzených žít průměrný život. Naštěstí je napsána silně nadprůměrně.«

Effi Briest – Veronika Boušová

»Na doslova „vymazlené“ scéně s útulným obývacím koutkem, moderátorským pultem, nahrávacím boxem a ručarovou sekcí naleznete množství nejrozumnějších hudebních nástrojů, jimž dominuje klavírní křídlo a harmonium. Herci si nástroje k hudební produkci volí jakoby mimochodem a zase je přirozeným gesty odkládají. Sejdou se na orientálním tepichu, aby zahráli jako seriózní kvintet, ale skončí rozverným voicebandovým výstupem. Nebo najednou přeruší a zpochybní rozehranou akci úvodem Bohemian Rhapsody od Queen – Is this the real life? Is this just fantasy? ... Tenhle závěr se dramaturgii PDFNJ na výsost povedl.«

Effi Briest – Jan Dehner

»Perfektní výkon pětice herců (Yorck Dippe, Ute Hannig, Markus John, Friedrich Paravicini, Clemens Sienknecht a Michael Wittenborn) umožnil precizní realizaci projektu a velmi umocnil jeho vyznění. Letošní ročník PDFNJ skončil zábavnou, nanejvýš brilantně provedenou inscenací.«

Prager Zeitung – Jan Nechanický

Generace Hamlet – interview s režisérem Thomasem Ostermeierem

»Podnětem k inscenaci byla generace Hamlet. ... Na začátku tisíciletí se tak označovala generace, která si silně uvědomuje chyby tohoto světa, ale není schopná jednat.«

prag aktuell & tschechien online – Gerd Lemke

Tanec smrti rudých revolucionářských hrdinů

»Síla této inscenace tkvěla v tom, že se zdržela zřetelných politických postojů, které tato látka rozhodně nabízí. Prostě jen doprovodila do hrobu vysloužilé hrdiny. Jako následujícího dne Kuba svého Fidela Castra.«

Deník Referendum – Alena Zemančíková

The Situation

»Když se v roce 1996 poprvé objevil na programu pražského divadelního podzimu Pražský divadelní festival německého jazyka, vnesl do české divadelní kultury nové prvky. Jen pokud si vzpomínám, byly to explicitně politizující přístupy ke klasickým textům, detabuizace tělesnosti včetně nahoty, rehabilitace textu na jevišti, sebevědomý vztah k publiku, dokumentární přístupy a nárok na profesionalitu a všestrannou dokonalost herectví. ... Co nového nám ještě může festival německého divadla přinést? ...Pro mě je to výpověď o obohacení kulturou, ale i samotnou přítomností imigrantů. Ukazuje, že to, čeho se v českých zemích tolik bojíme, může být přínos.«

Český rozhlas Vltava: Mozaika – Marina Feltlová

Kdy uvidím sebe jako loutku, ptal se Friedrich Zawrel. Než zemřel, daroval jí své šaty.

Český rozhlas Vltava: Mozaika – Veronika Štefanová

Rozhovor s dramaturgyní Maxim Gorki Theater Irinou Szodruich

Český rozhlas Vltava: Mozaika – Jana Soprová

Hamlet

Praha TV – Johanka Hubičková

Začal divadelní festival německého jazyka

ČT Art - Události v kultuře

Pražský divadelní festival německého jazyka

Pressestimmen

PRÁVO – Radmila Hrdinová

Kronbauers Theaterwahrnehmung ist einzigartig

»Den Václav Havel-Platz zwischen dem Nationaltheater und der Neuen Szene schmücken dreißig großformatige Fotografien Viktor Kronbauers. Auf acht Panelen sind seine Aufnahmen von Vorstellungen des Prager Theaterfestivals deutscher Sprache ausgestellt, als Vorbote für den diesjährigen 21. Jahrgang, der am 19. November beginnt.

„Das deutsche Theater versteht es, Lichtdesign so einzusetzen, dass das Licht Hand in Hand mit dem Bühnenbild einhergeht, damit auf die Zuschauer eine großartige Stimmung einwirken kann“, sagt Kronbauer.

Ihm gelingt es, diese Stimmung perfekt mit dem Objektiv seines Fotoapparats einzufangen. Er schafft es, den wesentlichen Moment hervorzuheben, sei es ein Akzent auf die Buntheit der Kostüme, eine Bewegung über die Bühne, eine schauspielerische Geste. Sein Blick enthüllt dem Besucher das, was ihm während der Vorstellung verborgen blieb. Diese Fotografien zeugen von einer einzigartigen Wahrnehmung des Theaters. Das ist so, weil Kronbauer nicht nur ein ausgezeichneter Fotograf, sondern auch ein einfühlsamer und begnadeter Theatermacher ist.«

Kritisches Theatrum (*Hamlet*) - Barbora Kašparová

»Ostermeier behandelt den klassischen Text auf so originelle Weise, dass er sich eine zwei- ein- dreiviertel-stündige Inszenierung erlauben kann, ohne sie durch eine Pause zu unterbrechen. Die Vorstellung würde durch eine gewaltsame Unterbrechung ihren *Drive* verlieren. Für den sorgt vor allen der wahnsinnige Hamlet (Lars Eidinger), dessen unbändige Energie die Vorstellung ans Ende nährt. Das dramaturgische und Regiekonzept der Inszenierung ist reich an im Text enthaltene Witze, was ihm eine moderne Lebendigkeit verleiht. Die Leichtigkeit, mit der etwa eine von Polonius' Repliken an Müllers *Hamletmaschine* anspielt, ist eine der Quellen, die einen originellen Kontext erzeugt, mit dem *Hamlet* in die Gegenwart gehoben wird.«

Divadlení noviny (Theaterzeitung)

Erfolg des Monats: Das 21. Prager Theaterfestival deutscher Sprache

»Bereits zum 21. Mal fand in Prag das Prager Theaterfestival deutscher Sprache statt, und es könnte wohl jedes Mal als Ereignis gefeiert werden. Der diesjährige Jahrgang unterschied sich aber dennoch von den vorangegangenen. Mehr noch als sonst zeigte es die aktuellen Strömungen des deutschsprachigen Theaters auf und wirkte auch anregend auf das Denken der Macher des modernen tschechischen Theaters. Das Festival begann mit der Ausstellung „Licht in Aktion“ mit Fotografien Viktor Kronbauers auf dem Václav Havel-Platz, veranstaltete eine Diskussion über Theater und Politik und unterstützte auch einige Aktionen und Filmvorführungen im Rahmen seines Off-Programms, inklusive der Premiere eines Projektes work in progress. Vor allem aber brachte es Inszenierungen nach Prag, die eine Reihe von Auszeichnungen gesammelt hatten, von der Teilnahme in Avignon und bei den Wiener Festwochen, über den Nestroy- und Friedrich-Luft-Preis bis – allem voran – der Teilnahme an der prestigereichsten Schau des deutschsprachigen Theaters, des Berliner Theatertreffens 2016 (gleich drei Inszenierungen!). Der Fortschritt in der dramaturgischen Linie kann auch im in sich geschlossenen Konzept des diesjährigen Festivals festgemacht werden, das auf die aktuellen Trends des dokumentarischen und gesellschaftlich

engagierten Theaters ausgerichtet war und diese aufzeigte, unterschiedliche Sichtweisen und Zugänge zu aktuellem sozialen Geschehen brachte. Die präsentierten Theaterformen und Inhalte der gastierenden Inszenierungen sorgten im tschechischen Theaterumfeld für einige Diskussionen und Polemik, was heute kaum eine Kunstveranstaltung vermag – nicht nur das Theater.«

(Politische) Aussagen des deutschen Theaters: *Hamlet* - Veronika Boušová

»Ostermeiers *Hamlet* wirkt ... wie ein Wirbelwind. Die Rachsüchtigkeit steigert sich im Angesicht des schamlosen Zynismus, die Größe stirbt an der Kleinheit. Sein oder nicht sein? Der Rest ist Schweigen.«

(Politische) Aussagen des deutschen Theaters: *Hamlet* - Jan Dehner

»...Dadurch wird allerdings die Universalität der Situation hervorgehoben, die wir in der Hast des Alltags nicht wahrnehmen. So habe ich die „Hauptbotschaft“ von Ostermeiers Shakespeare-Inszenierung wahrgenommen – unterstrichen von der eindringlichen schauspielerischen Interpretation... Ich hatte ein einzigartiges Theatererlebnis.«

Korrektor und Gefangener des Lebens (*Hamlet*) – Milan Uhde

»Ostermeiers *Hamlet* und Lars Eidingers Leistung sind tragische Bilder der verzweifelten Hoffnung, die mit der Vorstellung verbunden ist, dass eine moralisch gestörte Macht wiederbelebt werden kann. Er übertrifft die gegenwärtigen Versuche ums politische Theater dadurch, dass er unsere Welt keineswegs durch langatmige Ereiferungen zu einem eng gefassten Thema beurteilt, sondern durch die erschöpfende Vision eines aussichtslosen Kampfes, den ein zweifellos mutiger und ehrlicher Mann führt, der allerdings nicht aus seiner eigenen Haut entkommen kann... Der letzte Satz „Der Rest ist Schweigen“ besiegelt das Vermächtnis einer düsteren und rücksichtslos ehrlichen Inszenierung, mit der sich Hamlet an das Publikum wendet. Hätte das diesjährige Prager Theaterfestival deutscher Sprache nur diese Vorstellung gebracht, es hätte bereits genug von dem erreicht, dass es sich vorgenommen hatte.«

Kalte Steine (*Stolpersteine Staatstheater*) - Jana Soprová

»Der Inhalt von *Stolpersteine Staatstheater* ist innovativ,...die Prager Vorstellung... könnte tschechischen Theaterschaffenden einen Impuls bieten, ähnliche Dokumente aus der Geschichte eines unserer Theater zu verarbeiten.«

The Situation - Veronika Boušová

»Yael Ronen provoziert durch allgemein bekannte Tatsachen und historische Konsequenzen, die in Wortgags verpackt sind. Mit Schauspielern, die gleicher Herkunft sind wie ihre Figuren, schaffte sie eine transparente Inszenierung voll scharfem, schwarzem Humor. Und Vorurteile werden in der Mühle des Sarkasmus zermahlen. „Holocaust? Haben wir schon hinter uns. Ist keine gute Idee. Funktioniert zwar, Unmengen von Juden wurden ermordet – aber wiederholen sollte sich das nicht.“ Sagt Noa aus Israel (Orit Nahmias) in fehlerhaftem Deutsch zur möglichen Zukunft von Migranten.«

Zweimal Maxim Gorki Theater (*The Situation*) – Lenka Šaldová

»Die Inszenierung prügelt auf Deutsche mit ihrer Nazivergangenheit und gegenwärtigen Migrationspolitik ebenso ein wie auf die Israelis und Palästinenser.«

Er war dabei... (*Hans Schleif*) – Vladimír Mikulka

»Eine starke Stellungnahme, Eigensinn und „persönliche Haftung“ sind die Trümpfe des Dokumentartheaters, die man wohl gar nicht hoch genug schätzen kann. Dies gilt zweifellos für die Inszenierung *Hans Schleif*, die im Proberaum des Theater in den Weinbergen der deutsche Schauspieler Matthias Neukirch in den Diensten des Zürcher Schauspielhauses aufführte...

Wenn man ein solches Dokumentartheater auch hierzulande pflegen würde, wäre dies ein Grund zu großer Freude. Oder eher Erleichterung. Bisher habe ich aber von nichts ähnlichem gehört (korrigieren sie mich, falls ich mich irre). Ich meine damit nicht eine politische Posse ala Steigerwald, die subjektive „oral history“ oder mehr oder weniger ehrliche Erinnerung (nichts dagegen), hierbei handelt es sich um eine genaue und im Grunde der Sache rücksichtslose Arbeit mit Quellen. Am besten geeignet erscheinen natürlich Stars wie Andrej Babiš oder etwa Milan Kundera (an dem wir vor Kurzem erproben konnten, mit welcher Reaktion man im Falle unangenehmer Entdeckungen zu rechnen hat). Neukirch zeigt allerdings sehr wirkungsvoll auf, wie wichtig und vielsagend es ist, den auf den ersten Blick weniger auffälligen Skeletten Aufmerksamkeit zu schenken, die tief in den Familienschränken vergraben sind. Sollte das deutsche Festival jemanden zu einer solchen Leistung inspirieren, sei ihm ein dreimal hoch gesungen.«

Der Auftrag - Veronika Boušová

»Die Inszenierung *Der Auftrag* ist nicht nur der „authentischste Müller“, sondern auch provokantes postmodernes Theater, das den Zuschauer in die theatralisch unkorrekte Manege wirft, um ihm die Psychologie einer historischen Spirale zu enthüllen. Und in dieser dreht sich unsere gegenwärtige Gesellschaft ebenso wie die wiederkehrende Sequenz von Müllers Stimme: Die Revolution ist die Maske des Todes. Der Tod ist die Maske der Revolution.«

Rappender Heiner Müller im Playback (*Der Auftrag*) – Ivan Žáček

»*Der Auftrag: Erinnerung an eine Revolution* (1979) ist eine dichterische Reflexion des ewigen Themas Revolution, ein Strom freier Assoziationen, die sich scheinbar ohne Zugabe einer verständlichen Logik aneinanderreihen, nur durch das zentrale Thema verknüpft, die Idee der Revolution und ihrer Ethik. Das Schauspielhaus Hannover führt ein formell höchstmodernes Theater auf, verschiedenste artfremde Zugänge ausbeutend, und die beiden Regisseure Tom Kühnel und Jürgen Kuttner fürchten sich offenbar nicht davor, dass den Splittern der disparaten Theaterbilder der Zerfall drohen könnte.

Hut ab angesichts der Präzision, mit der das Playback von Heiner Müllers Stimme eingesetzt wird, der selbst eine trockene Autorenlesung seines Textes vorführt (wie es 1980, im Jahr der Premiere des Stücks in Leipzig aufgezeichnet wurde). Erst nach zwanzig Minuten erklingt auf der Bühne eine lebendige Stimme. Das, was sonst als episodenhafte Besonderheit eingesetzt wird, wenn sich Schauspieler selbst filmen, wird hier auf eine ganztägliche Arbeitsmethode erhöht.«

F. Zawrel – Veronika Boušová

»Trotz der interessanten Verbindung von Puppen- und Dokutheater hätte wohl niemand erwartet, dass ein Puppenspiel zu den Highlights des Festivals gehören würde. Die Vorstellung des Prager Theaterfestivals deutscher Sprache *Friedrich Zawrel – Erbbiologisch und sozial minderwertig* des Wiener Schubert Theaters im Theater Rokoko schaffte dies. ... Nachdem das Publikum nach einer zweistündigen One-Man-Show den Hauptdarsteller Nikolaus Habjan nach dem Applaus endlich ziehen ließ, konnten die Theatermacher konstatieren, dass die Prager sie verstehen.«

Die menschlichen Augen der Puppe (F. Zawrel) – Ivan Žáček

»Die unglaubliche Lebensgeschichte von Friedrich Zawrel geht einem unter die Haut, attackiert unmittelbar unser „13. Zimmer“, und das muss nicht jeder aushalten. Insbesondere in der heutigen Zeit, wo das – geschriebene oder ungeschriebene – Gesetz, sich jemandem nicht näher als auf eine bestimmte Entfernung zu nähern, zu einer Regel unseres Lebens geworden ist. Allerdings verstößt die Inszenierung *Friedrich Zawrel – Erbbiologisch und sozial minderwertig* gegen alle Regeln, denn sie nähert sich dem Zuschauer bis auf Armlänge und berührt direkt das Herz. Es liegt dann nur an uns, ob wir diese Umarmung annehmen, oder direkt in die Zähne erwidern. Ob wir uns nach dem Händedruck, der fast klebrig ist, die Hände waschen gehen. Ob wir den direkten Blick aushalten oder die Augen abwenden...

Nikolaus Habjan schrieb ... die Erzählung mit dokumentarischen Methoden in einen dramatischen Dialog um, wobei er allerdings Zawrel und Dr. Gross, seinen schicksalhaften Quäler, in die Körper von Puppen verbannt, riesigen Handpuppen im Maßstab 1:1. Er selbst spielt nicht nur ihren Spieler, sondern auch alle anderen Figuren.

Alleine diese Leistung in einem zweistündigen Monodrama verdient die größte Anerkennung, sowohl für die perfekte Synchronisation der Bewegungen, als auch für die gesprochene, ungeheuer musikalische und formbare Schauspielkunst. Für mich war dies eine der großartigsten Leistungen der vergangenen Jahre. Es ist genau das Wunder der Puppe, diese Höhere Etage der Ästhetisierung, welches das Drama von einer faktographischen Dokumentarform auf eine allgemeinere Ebene hebt.«

Zweimal Maxim Gorki Theater (Und dann kam Mirna) – Lenka Šaldová

»...ist eine bissige Sonde in das Leben (unzufriedener) Dreißigerinnen. ... Vier Schauspielerinnen (zerzauste Haare, unschicke Brillen, unmögliche geblühte Retrokleider) skandieren über eine Stunde lang ihre Lebensklagen ins Publikum, meistens unisono. Sie glossieren ihr Leben in einem Monolog voller Bonmots, mit einem schönen Abstand, mit Selbstironie. Und mehr noch, auf die Bühne kommen ihre halbwüchsigen Töchterchen, stilvoll gekleidet in Jeansshorts und rosa Jäckchen, die ihre (immer noch unreifen) Mütter mit totaler Skepsis betrachten: Du hast Angst vor dem Leben, du wirst alt und hast keinen Plan. Das Publikum lacht, aber hinter dem leichten Ton verstecken sich echte Traumata, der alltägliche Kampf mit dem, was wir sind und was wir sein wollen.«

Und dann kam Mirna – Ivan Žáček

»Die menschliche Gesellschaft an der Schwelle des dritten Jahrtausends erlebt die fundamentale Veränderung ihrer Grundeigenschaften. Das Leben wird problematischer und schwieriger, bis zu dem Ausmaß, dass sich die heutigen Dramatiker für die gewöhnliche Exemplare, den durchschnittlichen Besitzer eines austauschbaren Lebens interessieren. ... Sibylle Berg rechnet

hier mit dem radikalen Feminismus ab, mit Frauenquoten, mit der politischen Korrektheit. Darin besteht der Wert des Stücks. Es ist ein Stück für den gewöhnlichen Zuschauer über gewöhnliche Menschen, dazu verurteilt, ein gewöhnliches Leben zu leben. Zum Glück ist es sehr ungewöhnlich geschrieben.«

Effi Briest – Veronika Boušová

»Auf der wörtlich „geschniegelten“ Bühne mit einer gemütlichen Wohneck, einem Moderatorenpult, einer Aufnahmebox und einer Sektion für den Tonmeister befindet sich eine Unmenge verschiedener Musikinstrumente, denen ein Flügel und ein Harmonium dominieren. Die Schauspieler wählen die Musikinstrumente zur Produktion wie beiläufig und stellen sie mit ebenso natürlichen Gesten wieder zurück. Sie treffen sich am Orientteppich, um wie ein seriöses Quintett zu spielen, enden aber mit einem ausgelassenen Voiceband-Auftritt. Oder sie unterbrechen sich und ziehen die begonnene Aktion mit der Overtüre von Queens Bohemian Rhapsody in Zweifel – Is this the real life? Is this just phantasy? Dieser Schlusstrich ist dem Theaterfestival wirklich höchst gelungen.«

Effi Briest – Jan Dehner

»Die perfekte Leistung der fünf Schauspieler (Yorck Dippe, Ute Hannig, Markus John, Friedrich Paravicini, Clemens Sienknecht und Michael Wittenborn) ermöglichte die präzise Realisierung des Projekts und verstärkte ihren Effekt immens. Das diesjährige Theaterfestival endete mit einer unterhaltsamen und höchst brillant durchgeführten Inszenierung.«

prag aktuell & TSCHECHIEN online - Gerd Lehmke Totentanz der roten Revolutionsheroen (Der Auftrag)

»Die Stärke dieser Inszenierung war, dass sie sich deutlichen politischen Stellungnahmen enthielt, die sich bei dem Stoff durchaus angeboten hätten. Es hat einfach nur die ausgedienten Helden zu Grabe getragen. Wie am folgenden Tag ganz Kuba seinen Fidel Castro.«

Tageszeitung Referendum - Alena Zemančíková The Situation

»Als im Jahr 1996 zum erstem Mal auf dem Programm des Prager Herbstes das Prager Theaterfestival deutscher Sprache auftauchte, brachte es der tschechischen Theaterszene neue Elemente. Nur, wenn ich mich recht erinnere, waren dies explizit politisierende Zugänge zu klassischen Texten, die Enttabuisierung der Körperlichkeit, inklusive der Nacktheit, die Rehabilitierung des Bühnentextes, eine selbstbewusste Beziehung mit dem Publikum, dokumentarische Zugänge und der Anspruch auf die Professionalität und allseitige Perfektion von Schauspiel. ... Was kann das Festival des deutschen Theaters noch Neues bringen? ... Für mich ist dies eine Aussage über die Bereicherung durch die Kulturen, aber auch bloße Anwesenheit von Immigranten. Es zeigt, dass das, wovon wir uns hier in Tschechien so sehr fürchten, bereichernd sein kann.«

Prager Zeitung – Jan Nechanický

Generation Hamlet - Interview mit dem Regisseur Thomas Ostermeier

»Das Stichwort für die Inszenierung war für uns die Generation Hamlet. ... Das war zu Beginn des Jahrtausends ein Begriff für eine Generation, die ein großes Bewusstsein für die fehlerhafte Welt hat, aber handlungsunfähig ist.«

Tschechischer Rundfunk Vltava: Mozaika - Martina Feltlová

Wann werde ich mich als Puppe sehen, fragte Friedrich Zawrel. Bevor er starb, vermachte er ihr seine Kleider.

Tschechischer Rundfunk Vltava: Mozaika - Veronika Štefanová

Interview mit der Dramaturgin des Maxim Gorki Theaters Irina Szodruich

Tschechischer Rundfunk Vltava: Mozaika - Jana Soprová

Hamlet

Praha TV – Johanka Hubičková

Das Prager Theaterfestival deutscher Sprache hat begonnen

Tschechisches Fernsehen ČT Art – Kulturereignisse

Das Prager Theaterfestival deutscher Sprache

Kritický žebříček Pražský divadelní festival německého jazyka		Zuzana Augustová	Veronika Boudová	Jan Dědner	Lenka Dombrovská	Josef Herman	Radmila Hrdinová	Vladimír Hulec	Vladimír Just	Jan Kerbr	Jan Kolář	Vladimír Mikuška	Kateřina Rathouská	Jana Soprová	Lenka Šaldová	Martin J. Švejda	Milan Uhde	Ivan Žáček
★★★★★ zážitek / ★★★★★ nenechte si ujít / ★★★ je dobré vidět ★★ na vlastní nebezpečí / ★ vhodné pro děti																		
Schaubühne am Lehniner Platz, Berlin – W. Shakespeare: Hamlet		★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Maxim Gorki Theater, Berlin – Y. Ronen & Ensemble: The Situation		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Maxim Gorki Theater, Berlin – S. Berg: A pak přišla Mirna		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Schauspiel Hannover – H. Müller: Pověření		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Schubert Theater, Wien – N. Habjan: F. Zawrel – Genetický a sociálně méněcenný		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Schauspielhaus Zürich – M. Neukirch & J. Klein: Hans Schleif		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Deutsches Schauspielhaus Hamburg – T. Fontane: Effi Briest – ovšem s jiným textem a také jinou melodií		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Badisches Staatstheater Karlsruhe – H. W. Kroesinger: Kameny zmizelých – Staatstheater		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Lachende Bestien, Praha – W. Schwab: Pornogeografie		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★

DN

divadelní noviny

Kulturní čtrnáctideník
pro divadelníky a jejich diváky

21

ročník 25 – 13. prosince 2016 – 35 Kč
www.divadelni-noviny.cz

Rozhovor s Jozefem Fručkem

Pražský divadelní festival německého jazyka

Diskuse o politickém divadle

Náměsíčníci v HaDivadle

Rozhovor s Albertem Čubou

Divadlo Tramtarie, Olomouc

**Juliana Jirousová / Ivan Martin Jirous:
Korespondence**

Rozhovor s NikoLausem Habjanem

Zahradní slavnost v Číně

Dotazník: Michal Vích

Lars Eidinger v titulní roli Ostermeierovy inscenace Hamlet, která byla v Praze uvedena
v rámci 21. ročníku Pražského divadelního festivalu německého jazyka / str. 4 FOTO: KKK

44

Finanční zpráva / Finanzbericht 2016

Festival se usilovně snaží hospodařit s vyrovnaným rozpočtem a zároveň tak, aby byla zajištěna kontinuální činnost organizačního týmu a kanceláře festivalu. Konečná výše rozpočtu je dána objemem finančních prostředků, které se podaří pro daný ročník festivalu v rámci vícezdrojového financování zajistit. Finanční zdroje tvoří především granty a příspěvky institucí, sponzorské dary, reklamní spolupráce a vlastní zdroje, tedy vstupné. Pro 21. ročník festivalu se v roce 2016 podařilo získat 520 tisíc EUR, což umožnilo zajistit atraktivní a programově kvalitní ročník a jeho prezentaci.

Zcela zásadní podíl na financování festivalu mají tradičně 4 instituce, jejichž podpora je pro existenci festivalu životně důležitá – Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha (festival podpořilo 4-letým grantem na období 2014-17), Česko-německý fond budoucnosti a Goethe-Institut. Podpora z hospodářské sféry má stále bohužel klesající tendenci. Dary a příjmy z reklamní spolupráce se na celkovém rozpočtu podílejí již jen deseti procenty. Přesto jsou tyto prostředky pro festival významné a festival si dlouholetých firemních partnerů velice váží. Příjmy ze vstupného tvoří zhruba 4% rozpočtu.

Hlavními nákladovými položkami festivalu jsou veškeré výdaje spojené s hostováním zahraničních souborů (honoráře, cestovní a transportní náklady, diety, ubytování, tantiémy), dále pronájmy divadelních sálů a související služby, pronájem zvukové, světelné a videotechniky, překlady a tlumočení, mzdové, osobní a provozní náklady, grafické práce, tisk a reklama.

Spolek THEATER.cz, pořádající festival, vykonává svou činnost bez bankovních či jiných úvěrů, nemá žádné nevypořádané závazky vůči státním ani jiným organizacím a neneviduje žádné nesplacené závazky vůči dodavatelům.

Das Festival tut sein Bestes, mit einem ausgeglichenen Budget zu wirtschaften und gleichzeitig die ununterbrochene Tätigkeit des Organisationsteams und des Festivalbüros zu gewährleisten. Die tatsächliche Höhe des Budgets richtet sich nach der Summe der Mittel, die zur Unterstützung des jeweiligen Jahrgangs aus verschiedenen Quellen sichergestellt werden können. Diese sind vor allem Projektfinanzierungen und Beiträge verschiedener Institutionen, Sponsorengelder, Werbezusammenarbeit und eigene Mittel, also Eintrittsgelder. Im 21. Jahrgang 2016 betrug das Budget 520 000 EUR, was einen attraktiven und programmatisch hochwertigen Festivaljahrgang und seine Präsentation ermöglichte.

Den Hauptteil der Festivalfinanzierung leisten traditionellerweise vier Institutionen, deren Unterstützung für das Festival unerlässlich ist – das Kulturministerium der Tschechischen Republik, die Hauptstadt Prag (durch eine 4-jährige Projektfinanzierung von 2014-2017), der Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds und das Goethe-Institut. Die finanzielle Unterstützung aus der Privatwirtschaft geht leider weiter zurück. Werbe- und Spendeneinnahmen belaufen sich nur noch auf etwa zehn Prozent des Festivalbudgets. Dennoch sind diese Mittel von großer Bedeutung und das Festival schätzt seine langjährigen Firmenpartner sehr. Einnahmen aus Eintrittsgeldern machen etwa vier Prozent des Budgets aus.

Die Hauptaussgabeposten des Festivals sind all jene Kosten, die mit den Gastspielen der internationalen Theaterensembles verbunden sind (Honorare, Reise- und Transportkosten, Tagesgelder, Unterkunft, Tantiemen), weiter Mietkosten der Theaterräume und dazugehörige Dienstleistungen, Miete von Ton-, Licht- und Videotechnik, Übersetzungen und Dolmetschen, Personal- und Betriebskosten, graphische Darstellung, Druck und Werbekosten.

Der Verein THEATER.cz, der das Festival veranstaltet, realisiert seine Arbeit ohne jegliche Bank- oder sonstigen Kredite, hat keine ausstehenden Verbindlichkeiten gegenüber staatlichen und sonstigen Organisationen und weist keine ausstehenden unbezahlten Rechnungen gegenüber seinen Lieferanten aus.

Předběžné orientační vyjádření výdajů a příjmů při organizaci a realizaci
21. ročníku festivalu:

Vorläufige Darstellung der Ausgaben und Einnahmen während der
Vorbereitung und Durchführung der 21. Festivalausgabe:

Výdajové položky / Ausgabeposten (EUR)

Honoráře hostujících souborů a související náklady (tantiémy, diety, doprava a transport techniky, dekorací) Honorare gastierender Ensembles und zusammenhängende Kosten (Tantiemen, Tagegeld, Reisekosten sowie Kulissen- und Techniktransport)	176.000
Nájmy divadelních prostor, technické a hledištní služby Miete der Theaterräume, Bühnen- und Zuschauerraumdienste	78.000
Produkční náklady (ubytování, doprava, tlumočení a titulky, světelná, zvuková, projekční a další technická zařízení, organizační služby, distribuce vstupenek, ...) Produktionskosten (Unterkunft, Reisekosten, Dolmetschen und Übertitel, Licht-, Ton-, Projektions- und weitere technische Anlagen, Organisation, Eintrittskartenvertrieb,...)	122.000
Dramaturgie, provozní a mzdové náklady, daně a odvody Dramaturgie, Betriebs- und Lohnkosten, Steuern und Abgaben	90.000
Propagace, tisk, výroba, grafika Werbung, Druck, Herstellung, Grafik	55.000
Celkem / Gesamt	521.000

Příjmové položky / Einnahmeposten (EUR)

Poskytnuté dary – hospodářská sféra / Spenden - Wirtschaftsbereich	25.000
Sponzorská spolupráce / Zusammenarbeit mit Sponsoren	28.000
Přijaté příspěvky a dotace – instituce / Subventionen und Zuschüsse - Institutionen	454.000
Vstupné a příjmy z merchandisingu Einnahmen von Eintrittskarten und Merchandising	14.000
Celkem / Gesamt	521.000

21. Pražský divadelní festival německého jazyka

21. Prager Theaterfestival deutscher Sprache

19. 11. — 5. 12. 2016

Pořadatel / Veranstalter — THEATER.cz, spolek Verein

Ředitelka / Direktorin — Jitka Jílková

Manažer festivalu, PR / Festivalmanager, PR — Milan Neubauer

Dramaturgie festivalu / Dramaturgie des Festivals — Petr Štědroň, Jitka Jílková

Produkce / Produktion — Šimon Borecký, Petr Voříšek, Veronika Pišlová, Emil Rothermel

Koordinátorka pro překlady a fundraising / Koordination Übersetzungen und Fundraising — Štěpánka Kudrnáčová

Překlady, titulky, tlumočení / Übersetzungen, Übertitelungen, Dolmetschen — Štěpánka Kudrnáčová, Jitka Jílková, Petr Štědroň, Ruth Krčmářová, Kateřina Sitařová, Monika Loderová, Petra Köpplová, Andreas Weber

Asistenti produkce, tlumočení / Produktionsassistenten, Dolmetschen — Kristina Hiršalová, Kateřina Bláhová, Emil Rothermel, Julie Matesová

Grafická koncepce / Graphische Konzeption — Mikuláš Macháček, Vojtěch Petrus (zetzetz)

Fotodokumentace / Fotodokumentation — KIVA, Tomáš Rubín

Ticket Service — Veronika Pišlová

Své scény poskytly / Ihre Bühnen stellten zur Verfügung — Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen, Divadlo Archa / Theater Archa, Divadlo ABC / Theater ABC, Divadlo Rokoko / Theater Rokoko, Venuše ve Švehlovce, Divadlo pod Palmovkou / Theater pod Palmovkou, Nová scéna Národního divadla / Neue Bühne des Nationaltheaters

Jury — Cena Josefa Balvína / Josef Balvín-Preis — Marie Reslová, Eva Langšádlová, Tomáš Stanislavčík, Dora Viceníková

Prodej vstupenek / Kartenvorverkauf — TICKETPRO

Festival získal prestižní značku EFFE – Europe for Festivals, Festivals for Europe.

Dem Festival wurde die EU-Qualitätsmarke EFFE – Europe for Festivals, Festivals for Europe – verliehen.

Děkujeme všem za přízeň a spolupráci.

Vynasnažíme se nezklamat vaši důvěru ani v roce 2017,
při 22. ročníku festivalu!

Herzlichen Dank für Ihre Zusammenarbeit.

Wir tun unser Bestes, um Ihr Vertrauen auch im Jahr 2017,
bei der 22. Festivalausgabe nicht zu enttäuschen!

© 2016 THEATER.cz, z.s.

Karlovo náměstí 28, 120 00 CZ - Praha 2

Tel. +420 222 232 303, Fax +420 222 232 300

E-mail: office@theater.cz

www.facebook.com/theater.cz

www.theater.cz

